

компетентність, котра передбачає здатність ефективно взаємодіяти з іншими людьми в суспільних інтересах, зокрема щодо сталого розвитку суспільства або вирішення важливого загального питання. Основою відповідального та конструктивного ставлення до громадянської компетентності є повага до прав людини як до однієї із найважливіших цінностей, що забезпечують саме існування людини в світі [5, с. 76].

Узагальнюючи вищевикладене, можна дійти висновку про те, що місце права в ієрархії цінностей конкретного суспільства залежить насамперед від того, чи розглядається воно як щось цінне саме собою, чи як засіб досягнення та підтримки інших цінностей.

Список використаних джерел

1. Владіміров Л. Є. Суд присяжних. Умови дії інститута присяжних і метод розробки доказів. Харків, 1873. 202 с.
2. Kommers D. The Constitutional Jurisprudence of the Federal Republic of Germany. Durham and London : Duke University Press, 1989. 648 p.
3. Thiel M. The 'Militant Democracy' Principle in Modern Democracies. London, UK ; New York, USA : MPG Books Group, 2009. 431 p.
4. Perelman Ch., Olbrechts-Tyteca L. The New Rhetoric: A Treatise on Argumentation / Olbrechts-Tyteca, trans. J. Wilkinson and P. Weaver. Notre Dame, IN : University of Notre Dame Press, 1968. 381 p.
5. Скиба Е. К. Роль філософії права в формуванні свідомості суспільства сучасної формації. *Грані*. 2020. Т. 23. № 5. С. 64–77.

Вікторія ГОЛОЛОВА

студентка

Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Любов МІРОШНІЧЕНКО

доцент кафедри міжнародних відносин
та соціально-гуманітарних дисциплін

Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,

кандидат філологічних наук, доцент

ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ

Гендерна рівність є однією з ключових складових правової держави. Вона означає рівність прав і можливостей для чоловіків та жінок у всіх сферах життя, таких як освіта, охорона здоров'я, праця, політика, культура, соціальний захист та ін. Забезпечення гендерної рівності є важливим завданням для будь-якої демократичної держави. Це не тільки право кожного громадянина на рівні можливості, але й на справедливість та демократію.

Гендерна нерівність може мати наслідком те, що певні групи людей будуть виключені з багатьох аспектів суспільного життя, а це, у свою чергу, може призвести до насильства, дискримінації та інших форм соціальної несправедливості.

Одним із ключових інструментів забезпечення гендерної рівності є законодавство. Закони про рівність забороняють дискримінацію за ознакою статі та гендера і встановлюють права та обов'язки, що допомагають забезпечити рівність на практиці. Законодавство також може допомогти збільшити представництво жінок у політичних та економічних структурах, що посилить їхній вплив на прийняття рішень і сприятиме зміні гендерних стереотипів. Окрім законодавства, гендерна рівність також залежить від культурних та соціальних норм [1]. Створення сприятливого соціального середовища для рівності може зробити значний внесок у досягнення гендерної рівності. Наприклад, сприяння рівним підприємницьким можливостям для чоловіків і жінок допоможе зменшити гендерну нерівність в економіці. Так, урядова схема фінансування стартапів може забезпечити особливу підтримку жінкам-підприємцям, що дозволить зменшити гендерну нерівність у цій сфері. Крім того, важливим аспектом забезпечення гендерної рівності є освіта та поінформованість громадськості про це питання. Навчання у школах та університетах може включати питання гендерної рівності та сприяти побудові свідомого та рівноправного суспільства. Також важливо підтримувати і розвивати громадські організації, що працюють над забезпеченням гендерної рівності та зменшенням гендерної нерівності у різних сферах життя.

Нарешті, важливим аспектом забезпечення гендерної рівності є участь представників обох статей у прийнятті рішень. Жінки повинні мати рівні можливості щодо участі у політиці та займати високі посади в усіх сферах, щоб забезпечити відображення їхніх інтересів у процесі прийняття рішень. Загалом гендерна рівність є важливою складовою верховенства права. Забезпечення рівних прав і можливостей чоловіків і жінок у всіх сферах життя є необхідним кроком у розбудові справедливого і демократичного суспільства.

Гендерна рівність стосується багатьох аспектів життя, таких як економіка, освіта, здоров'я, політика та культура. Одним із найважливіших аспектів забезпечення гендерної рівності є рівні можливості для чоловіків і жінок у сфері праці. Дискримінація за ознакою статі на робочому місці неприпустима [2]. Досягнення рівних умов праці може допомогти зменшити гендерну нерівність в оплаті праці, рівному просуванні по службі та розподілі сімейних обов'язків.

Гендерна рівність – це принцип, згідно з яким чоловіки та жінки повинні мати рівні права, можливості та повагу у всіх сферах життя. Цей принцип вважається одним із основних принципів прав людини та законності. У багатьох державах, у тому числі в Україні, гендерна рівність закріплена в законодавстві.

Гендерна нерівність – це проблема, що стосується всіх: жінок і чоловіків,

суспільства в цілому. Жінки часто зазнають дискримінації при працевлаштуванні, оплаті праці, у політиці та під час участі в прийнятті рішень. Вони також частіше стикаються з насильством і стереотипним уявленням про свої можливості та роль у суспільстві. Україна прагне підтримувати принцип гендерної рівності як невід'ємну частину верховенства права. Досягнення гендерної рівності є важливим завданням національного розвитку та міжнародного співробітництва. Україна має низку законодавчих актів, що сприяють досягненню гендерної рівності, зокрема, Закон України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» та Державну стратегію забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2030 року [4].

Україна також підписала і ратифікувала низку міжнародних конвенцій та документів, що стосуються гендерної рівності. Наприклад, Конвенцію ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок та Багатосторонню конвенцію про захист прав жінок і дітей. Ці конвенції мають за мету забезпечити гендерну рівність та запобігти дискримінації на підставі статі. Державна стратегія забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2030 року передбачає низку заходів, спрямованих на підвищення гендерної рівності в Україні. Серед них – захист прав жінок та дівчат, запобігання насильству проти жінок та підтримка жінок у політичній участі та прийнятті рішень [4].

Однак, незважаючи на наявність законодавчих актів та міжнародних конвенцій, гендерна нерівність залишається проблемою в Україні. Наприклад, згідно з дослідженням «Гендерний моніторинг 2020», українські жінки отримують на 22% менше заробітної плати, ніж чоловіки за ту ж саму роботу. Отже, для досягнення гендерної рівності в Україні необхідна не лише законодавча підтримка, але й конкретні дії на різних рівнях: від громадського рівня до виконавчої влади. Наприклад, реалізація додаткових програм та проєктів, спрямованих на підвищення гендерної освіченості, підтримка жінок у бізнесі та активізація участі жінок у прийнятті рішень.

Як уже зазначалося, гендерна рівність є важливою складовою верховенства права. Це означає, що всі, незалежно від статі, повинні мати рівні права та можливості, що включає рівність перед законом, доступ до освіти, охорони здоров'я, роботи та інших ресурсів. Закони, що забезпечують гендерну рівність, гарантують жінкам і чоловікам однакові права та можливості, у тому числі право обіймати певні посади, отримувати оплату праці та бути вільними від насильства. Це не тільки справедливо з точки зору рівності, але й сприяє соціальному прогресу та економічному зростанню. Гендерна рівність також важлива для забезпечення демократії та верховенства права. Якщо жінки не мають рівних прав і можливостей, то вони не можуть брати участь у прийнятті рішень і управлінні країною. Це може призвести до того, що важливі рішення буде прийнято без урахування інтересів половини населення. Окрім того, гендерна рівність також важлива для забезпечення

людських прав та зменшення насильства. Коли жінки мають рівні права та можливості, вони можуть бути менш вразливими до насильства та дискримінації. Це стосується не тільки жінок, але і чоловіків, які також можуть стати жертвами насильства та дискримінації.

Отже, гендерна рівність, як складова верховенства права, допомагає створити справедливе та рівне суспільство, де кожен має можливість реалізувати власний потенціал. Однак, незважаючи на її важливість, у багатьох країнах гендерна рівність не гарантується повністю. Жінки часто зазнають дискримінації у світі праці, їх не залучають у політику, а їхні права та свободи ігнорують.

Тому для країн дуже важливо розробляти закони та політику задля забезпечення гендерної рівності та захисту рівних прав чоловіків і жінок. Культурні та соціальні проблеми, що породжують нерівність, такі як наявність стереотипів та патріархальних структур, також необхідно вирішити.

Отже, гендерна рівність має велике значення для будь-якої правової держави, оскільки вона забезпечує справедливість та рівність перед законом для всіх громадян. Це допомагає створити сильніше, більш рівноправне та демократичне суспільство, що може вигідно позначитися на економічному, соціальному та культурному розвитку країни.

Список використаних джерел

1. Про затвердження Методичних рекомендації щодо ідентифікації випадків гендерної дискримінації та механізм надання правової допомоги : наказ № 33 від 12.03.2019 Міністерства юстиції України та Координаційного центру з надання правової допомоги. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0033419-19#Text>.

2. Коментар до Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок та чоловіків» / автор. кол. : Е. Ламах, К. Левченко, Т. Макійчук, О. Сусллова, А. Чигрин. Запоріжжя : Друкарський світ, 2011. 168 с. URL : <https://genderindetail.org.ua/library/pravo/komentar-do-zakonu-ukraini-pro-zabezpechennya-rivnih-prav-ta-mozhливостей-zhinok-ta-cholovikiv-134612.html>.

3. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок від 19.12.1979. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_207#Text

4. Про схвалення Державної стратегії забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2030 року та затвердження операційного плану з її реалізації на 2022-2024 роки : розпорядження Кабінету Міністрів України від 12.08.2022 № 752-р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/752-2022-p#Text>.